

ชื่อเรื่อง **การค้นคว้าแบบอิสระ** การวิเคราะห์สถานการณ์ทางคลินิกเกี่ยวกับการจัดการดูแล
ผู้ป่วยระยะสุดท้ายในหอผู้ป่วยกึ่งวิกฤตอายุรกรรม
โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่

ผู้เขียน นางสุราณี ชาญฤทธิวัฒน์

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลผู้ใหญ่)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ดร. พิกุล บุญช่วง

บทคัดย่อ

ผู้ป่วยระยะสุดท้ายเป็นผู้ที่เผชิญกับความทุกข์ทรมานในช่วงสำคัญที่สุดของชีวิต ผู้ป่วยและสมาชิกครอบครัวจำเป็นต้องได้รับการจัดการดูแลที่มีประสิทธิภาพ การวิเคราะห์การจัดการดูแลมีความสำคัญเพื่อคุณภาพการดูแล วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เพื่ออธิบายโครงสร้าง กระบวนการ และผลลัพธ์ของการจัดการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายในหอผู้ป่วยกึ่งวิกฤตอายุรกรรมโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ประชากรประกอบด้วย ผู้บริหารการพยาบาล พยาบาล แพทย์ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย เลือกกลุ่มตัวอย่าง ผู้รับบริการแบบเจาะจง ประกอบด้วยสมาชิกครอบครัวของผู้ป่วยระยะสุดท้ายที่เข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยกึ่งวิกฤตอายุรกรรม จำนวน 15 ราย ระหว่างเดือนเมษายน ถึง พฤษภาคม 2553 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย 1) แบบสัมภาษณ์สมาชิกครอบครัว ผู้บริหารการพยาบาล พยาบาล และแพทย์ 2) แบบสังเกตการปฏิบัติของบุคลากรด้านสุขภาพ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของสมาชิกครอบครัว 4) แบบสำรวจด้านโครงสร้าง และ 5) แนวคำถามในการประชุมกลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา และวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า

1. โครงสร้างของการดูแลพบว่า มีนโยบายที่ชัดเจนสำหรับการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย และมีการกำหนดทีมผู้ดูแล แต่ในทีมไม่มีพยาบาลผู้ปฏิบัติการขั้นสูงสำหรับดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย อุปกรณ์ เวชภัณฑ์ ยา และเครื่องมือทางการแพทย์มีเพียงพอ มีการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย และแนวทางการจัดการกับอาการที่พบบ่อย แต่ยังไม่มีความชัดเจนในการจัดการดูแลด้านจิตใจสภาวะอารมณ์สังคม และแนวทางสำหรับให้สมาชิกครอบครัวมีส่วนร่วมในการดูแล

2. กระบวนการดูแลพบว่า ทีมการดูแล ปฏิบัติตามกระบวนการจัดการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย โดยมีการประเมินปัญหาและการจัดการดูแล ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคมและจิตวิญญาณ ตามแนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย อย่างไรก็ตามพยาบาลส่วนใหญ่ยังขาดทักษะในการจัดการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย การจัดการดูแลยังขาดความต่อเนื่องและการบันทึกกิจกรรมการดูแลอย่างเป็นระบบ

3. ด้านผลลัพธ์ในการจัดการดูแลพบว่า สมาชิกครอบครัวมากกว่าครึ่งรับรู้ว่ามีผู้ป่วยระยะสุดท้ายและสมาชิกครอบครัวได้รับการดูแล สมาชิกครอบครัวมีความพึงพอใจต่อทีมผู้ดูแล และการจัดการดูแลด้านจิตวิญญาณในระดับมากที่สุด ความพึงพอใจต่อการจัดการดูแลโดยรวม การจัดการดูแลด้านร่างกาย และด้านจิตสังคมอยู่ในระดับมาก ความพึงพอใจต่อการดูแลด้านจิตใจ และอารมณ์ อยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่ยังไม่มีการกำหนดตัวชี้วัดคุณภาพการดูแลและการบันทึกผลลัพธ์ด้านอื่นอย่างเป็นระบบ

ผลการศึกษานี้สามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับพัฒนาคุณภาพการจัดการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายในหอผู้ป่วยหนัก โดยให้ปรับปรุงแนวทางการจัดการดูแล พัฒนาทักษะในการจัดการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายสำหรับทีมผู้ดูแล พัฒนาคู่มือเพื่อให้มีพยาบาลผู้จัดการรายกรณี และพยาบาลผู้ปฏิบัติการขั้นสูงสำหรับดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย และแนะนำให้มีการบันทึกกิจกรรมการดูแลและผลลัพธ์อย่างเป็นระบบ

Independent Study Title Clinical Situational Analysis of Management for End of Life Care at Medical Sub Intensive Care Unit, Maharaj Nakorn Chiang Mai Hospital

Author Mrs. Suranee Chanritwattana

Degree Master of Nursing Science (Adult Nursing)

Independent Study Advisor Associate Professor Dr. Pikul Boonchuang

ABSTRACT

An end of life patient is a person who is encountering a significant event in their life. Patients and their family members need effective care management. Analysis of care management is significant for quality of care. The objective of this study was to describe structure, process and outcome of care management for end of life patients at medical sub intensive care unit, Maharaj Nakorn Chiang Mai hospital. Populations were nurse administrators, nurses, physicians and documents related to management for end of life care. Samples of clients were purposively selected and consisted of fifteen family members of end of life patients receiving care during April to May 2010. The research instruments consisted of 1) interview forms for family members, nurse administrators, nurses and physicians, 2) health care practicing observational form, 3) family member's satisfaction questionnaire, 4) the structure of care survey, and 5) question guide for group discussion. Data were analyzed using descriptive statistics and content analysis.

The results of this study revealed as follows.

1. For the structure of care, an explicit policy for end of life care and patient care team were established but the team did not include an advance practice nurse for end of life patient care. Adequate equipments, medicines and medical supplies were found. The clinical practice guidelines for end of life care and symptom management practice guidelines for common

symptoms were being used, however, practice guidelines for psycho-emotional-social management and family participation in care were not found.

2. In terms of process of care, patient care team practiced according to the end of life care management process, physical- psychosocial and spiritual problems were assessed and managed according to clinical practice guidelines for end of life care. Most nurses lacked skill in caring for end of life patients; continuing care and systemically documentation of care activities were not found.

3. In terms of outcome of care, more than half of family members perceived in receiving care for end of life patients and family. Family member's satisfaction with patient care team and spiritual care management was at the highest level; satisfaction with total care management, physical care and psychosocial care was at a high level; whereas satisfaction with emotional care management was at a moderate level. Other end of life care quality indicators and systematic documentation of outcomes were not found.

The results of this study can be used to improve quality of care management for end of life patients in intensive care unit. The practice guidelines, skills of patient care team for end of life care, a case manager and advance practice nurse for end of life care should be developed and systematic care activities and outcome documentation are recommended.